

PLEEGZORG VOOR MINDERJARIGEN

Wat is Pleegzorg

Wie zijn onze pleegkinderen en pleeggasten

Wie zijn onze pleeggezinnen

Rol van de Pleegzorgbegeleider

Plaatsing in een pleeggezin?

Gedeeld ouderschap: wie beslist wat?

**PLEEG
ZORG**

Oost-Vlaanderen

Wat is Pleegzorg

Zorg waarbij een pleegzorger vrijwillig, onder begeleiding van een dienst voor Pleegzorg en tegen een kostenvergoeding, één of meerdere pleegkinderen en/of pleeggasten opvangt.

- Pleegkind: gewone kinderen die Opgroeien onder bijzondere omstandigheden. Hun opvoedingsverantwoordelijken zijn niet hun ouders maar hun pleegzorgers
- Pleeggasten: volwassen (18+) met een (vermoeden van) beperking of psychiatrische problematiek
- Pleegzorgers: persoon of personen die het pleegkind of de pleeggast een (tijdelijke) thuis bieden

Wie zijn onze pleegkinderen?

MINDERJARIGEN (pleegkinderen)

- ❑ Kinderen van wie het natuurlijke milieu tijdelijk ontoereikend is.
- ❑ Kinderen van wie het natuurlijke milieu fysiek, emotioneel of psychisch onveilig is
- ❑ Minderjarige vluchtelingen

MEERDERJARIGEN (pleegjongeren)

Jongeren in de voortgezette jeugdhulp (tot 25j.)

Wie zijn onze pleeggasten?

Pleegzorg voor volwassenen met een handicap en/of psychische kwetsbaarheid

Pleeggasten:

- Volwassenen (18+)
- Een (vermoeden van) beperking en/of psychische kwetsbaarheid
- Voltijds of deeltijds inwonend in een gastgezin

Voorbeelden aandoeningen

Beperking

- Motorische beperking
- Mentale beperking
- ASS
- Auditieve beperking
- Visuele beperking
- Niet aangeboren hersenletsel
- Combinatie van beperkingen

Psychische kwetsbaarheid

- Terugkerende depressies
- Borderline
- Psychose

Dubbel- diagnose

Wie zijn onze pleeggezinnen?

Welke kandidaat-gezinnen kunnen in aanmerking komen voor pleegzorg?

- Bestandsgezin
Elk gezin dat een kind in hun midden opneemt zonder dat het dit kind op voorhand kent.
=> Er is geen link tussen pleegkind of -gast en pleeggezin.
- Netwerkgezin
Het gezin maakt deel uit van het netwerk van kind of gast. Hier is dus wel sprake van een link tussen pleegkind of -gast en pleeggezin. Het gezin kan bv familie of kennissen zijn.

Wie zijn onze pleeggezinnen?

Een gezin is kandidaat om iemand op te vangen.

Meerdere mogelijkheden:

- Het kandidaat-gezin neemt reeds de zorg op voor de pleeggast; nu wordt het officieel een pleegplaatsing (netwerkggezin)
- Het kandidaat-gezin neemt nog geen zorg op maar is bereid om een welbepaalde pleeggast op te vangen die reeds gekend is bij het gezin (netwerkggezin)
- Het kandidaat-gezin is bereid de zorg op te nemen voor een persoon die ze nog niet kennen (bestandsgezin)

Rol van de pleegzorgbegeleider?

Begeleider fungeert als aanspreekpunt, coördinator en begeleider:

- Hij/zij werkt samen met pleegkind, -gast en pleeggezin, ouders en andere betrokkenen
- Hij/zij werkt samen met andere betrokken diensten en coördineert de zorg waar nodig
- Hij/zij heeft regelmatig contact met alle betrokken partijen (huisbezoek of telefonisch)
- Hij/zij heeft kennis over ontwikkelingspsychologie, orthopedagogische aspecten, psychiatrische problematieken, handicap en kent de financieel, juridisch en administratieve aspecten van de begeleiding
- Meerzijdige partijdigheid
- Beroepsgeheim

Veel voorkomende thema's in de begeleiding

Pleegkinderen en -jongeren:

- Verlies & rouw
- Hechtingsproblemen
- Complex trauma
- Loyaliteit
- Gedeeld ouderschap & gedeelde wereld
- Identiteit en Gedragsproblemen

Pleeggasten:

- Idem als kinderen en jongeren
- Autonomie en competentie
- Quality of life

Vormen van pleegzorg

■ Modules

Perspectief biedend

Perspectief zoekend

Ondersteunende pleegzorg

Crisispleegzorg

Behandelingspleegzorg

Perspectief biedend

- Duur: lange termijn, doorgaans onbepaalde duur
- Frequentie: hoog of laag
- Zwaartepunt van de zorg: ligt bij het pleeggezin
- Domicilie, groeipakket, ziekenfonds, fiscaal 'ten laste van'..... → pleegouders

Lage
frequentie

Hoge
frequentie

Perspectief biedend - lage frequentie

- Jana, 14 jaar, verblijft tijdens de week op internaat. Tijdens het weekend en de vakanties verblijft zij bij haar pleegzorgers. Haar pleegzorgers nemen de dagdagelijkse zorg op: ze helpen haar met schooltaken, brengen haar naar de volleybaltraining, naar de tandarts, enz.
  - Perspectief biedend
  - Lage frequentie: 1 tot 3 dagen/week

- Lola, 21 jaar, diagnose ASS, werkt in een maatwerkbedrijf. Ze verblijft tijdens de week in een woonvoorziening met weinig ondersteuning. Tijdens het weekend en de vakanties verblijft zij bij haar pleegzorgers. Haar pleegzorgers nemen bijna dagelijks contact op, komen vaak langs en helpen bij de organisatie van haar leven.
  - Perspectief Biedend
  - Lage Frequentie: 2 dagen/week

Perspectief biedend - hoge frequentie

- Manu, 11jaar, zit in het 5de leerjaar van de gemeentelijke basisschool. Hij woont full-time in bij Ine en Steven. Hij gaat 1x per maand, op zondagnamiddag, op bezoek bij zijn papa.
  - Perspectief biedend
  - Hoge frequentie: **4 tot 7 dagen/week**

- Moniek, 32 jaar, heeft een verstandelijke handicap. Ze verbleef een tijdje in een psychiatrische instelling na een psychotische opstoot. De aanpassing van haar medicatie zorgde voor stabilisatie waardoor ze **voltijds** kon gaan inwonen bij haar zus en schoonbroer.
  - Perspectief biedend
  - Hoge frequentie: ze verblijft er 7 dagen op 7

Perspectief zoekend

- Duur: 1 jaar, verlengbaar met 6 maand
- Frequentie: voltijds verblijf
- Zwaartepunt van de zorg: pleeggezin
- Domicilie, groeipakket, ziekenfonds, fiscaal ten laste van..... -> pleegouders

- Minderjarig? actieve inzet op terugkeer naar huis
→ samen met context aan de slag opdat thuissituatie terug stabiel wordt
- Is terugkeer naar huis niet mogelijk?
→ Perspectiefbiedende PZ is 1 van de mogelijkheden

Ondersteunende pleegzorg

- Duur: korte duur (max 3m) of lange, onderbroken duur
- Frequentie: eenmalig, hoogfrequent of terugkerend, laag frequent
- Zwaartepunt van de zorg: bij de ouders
- Domicilie, groeipakket, edm.. blijft bij de ouders

Korte
duur

Lage
frequentie

Ondersteunende pleegzorg - korte duur

- Daniel is 13 jaar en heeft ASS. Hij leeft bij zijn moeder maar ze is ziek. Om haar te ontlasten gaat Daniel tijdens de zomervakantie bij zijn grootouders inwonen. Ondersteunende Pleegzorg
  - Korte duur: 3 maanden

- Rudy is 65 jaar. Hij heeft een licht mentale handicap en een bipolaire stoornis. Hij leeft bij zijn bejaarde vader, maar deze sterft onverwachts. Na drie maanden kan hij in een aangepast woonzorgcentrum terecht. Daniel kan in die tussentijd bij zijn broer terecht.
  - Ondersteunende Pleegzorg
  - Korte duur: 3 maanden

Ondersteunende pleegzorg - lage frequentie

- Steffi is het 5de kind van Aisha, alleenstaande mama. Om Aisha te ontlasten, gaat Steffi één week-end per maand logeren bij een pleeggezin. Tijdens de schoolvakanties gaat ze er ook vaak naartoe.
  - John (36 jaar) lijdt aan angststoornissen. Hij leeft bij zijn bejaarde ouders. Elke maand verblijft hij één weekend bij een gastgezin. Met Kerstmis en tijdens de zomervakantie verblijft hij telkens een 2tal weken bij dit gastgezin.
- Ondersteunende pleegzorg
- Lage frequentie

Crisispleegzorg

- Duur: 7 dagen, verlengbaar met 7 dagen
- Frequentie: voltijds verblijf
- Zwaartepunt van de zorg: pleeggezin

Behandelingspleegzorg

- Gespecialiseerde bijkomende module bij perspectiefbiedende pleegzorg en perspectiefzoekende pleegzorg
- Voor pleegzorgspecifieke thema's: problematische hechting, trauma, emotionele- en gedragsstoornissen ..
- Door behandelaars - interne medewerkers - die hier specifiek in opgeleid zijn
- Komt bovenop de begeleiding en is tijdelijk (6 tot 18 maanden)
- Gratis

Behandelingspleegzorg- vormen

Inschakelen extra ondersteuning Intern aanbod

- Doel**
- Levenskwaliteit van pleeggezinnen, -kinderen, -jongeren, -gasten en ouders verhogen
  - Breakdown voorkomen

- Startpunt**
- Bespreking netwerkbobservatie
  - Vanuit bespreking lopende begeleiding op team
  - Vraag tot extra ondersteuning op team

0-5 jaar	5-10 jaar	10-15 jaar	15-20 jaar	20-25 jaar
TBB 0 tot 12 jaar	Traumagerichte BezoekBegeleiding			
	Auticoaching vanaf 6 jaar			
	PVO-SIM 3 tot 12 jaar Pleegouders Versterken in Opvoeden			
VIPP-SD/FC 1 tot 3 jaar Gedraginterventie- methodiek m.b.v. video-opnames		PVO-GV 8 tot 25 jaar Pleegouders Versterken in Opvoeden - Gewelddoos Verzet		
		PVV 8 tot 25 jaar Pleegkind / -jongere Versterken in Verbinding		
	Basic Trust 3 tot 12 jaar			
	Sherborne groepsaanbod 4 tot 11 jaar			
Sherborne samenspel 0 tot 11 jaar				PVEB vanaf 18 jaar Pleegouders Versterken in Emotionele Beschikbaarheid
TSO 0 tot 25 jaar	TraumaSensitief Opvoeden			
Ouderbegeleiding 0 tot 25 jaar	Pleegzorggerichte ouderbegeleiding aan ouders bij een langdurige pleegzorgplaatsing			
GRIP 0 tot 25 jaar	Grootouders In Pleegzorg			
Terugkeer naar huis 0 tot 25 jaar				

Plaatsing van een pleegkind of -jongere in een pleeggezin?

Vrijwillig

Vrijwillig maar
niet
vrijblijvend

Gedwongen

Plaatsing in een pleeggezin

Vrijwillige plaatsing:

Alle betrokken partijen (ouders, kind en evt anderen) zijn akkoord of vragende partij voor pleegzorgplaatsing

- Ondersteunende module: dienst voor Pleegzorg doet zelf het nodige (RTH)
- Perspectiefzoekende en Perspectiefbiedende: een hulpverlener (CAW, CLB, OCJ...) dient de aanvraag in bij de Intersectorale Toegangspoort (NRTH)

Plaatsing in een pleeggezin

Vrijwillige plaatsing maar niet vrijblijvend

Wanneer er sprake is van een verontrustende thuissituatie en van onvoldoende medewerking van de opvoeders, kunnen hulpverleners dit melden bij:

- Ondersteuningcentrum Jeugdzorg (OCJ)
- Vertrouwenscentrum Kindermishandeling (VK)

OCJ of VK onderzoekt of er in de verontrustende thuissituatie sprake is van MaNo. Indien ja, start het OCJ of VK de aanmelding bij Pleegzorg.

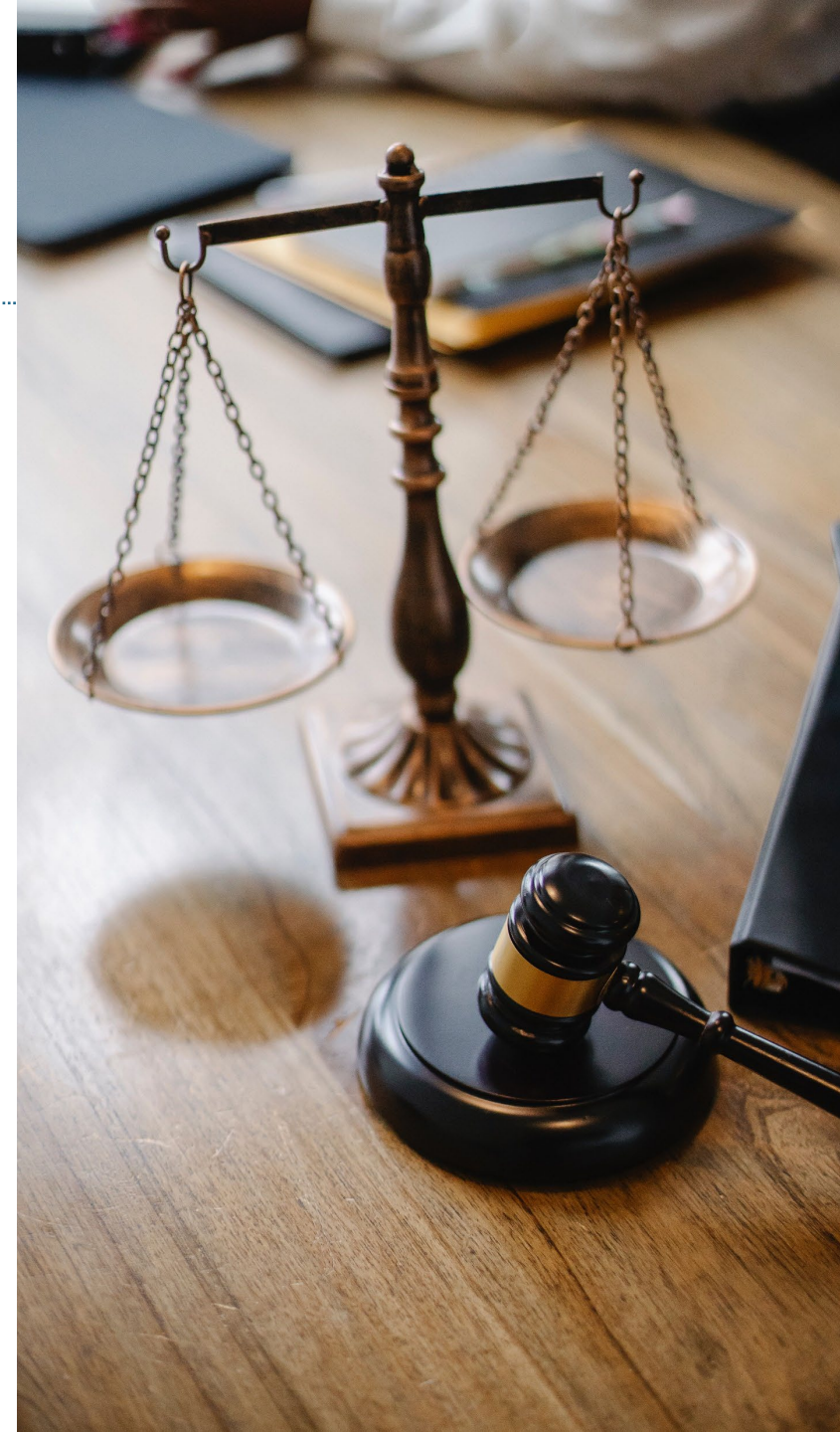
OCJ of VK blijft het dossier opvolgen zolang er sprake is van MaNo.

- Eindigt MaNo dan krijgt de plaatsing de vorm van vrijwillige PZ.
- Blijft MaNo duren en is er geen medewerking dan geeft het OCJ of VK het dossier door aan het parket wanneer ze inschatten dat gedwongen hulpverlening noodzakelijk is.

Plaatsing in een pleeggezin

Gedwongen plaatsing door de Jeugdrechtbank

- Wanneer hulpverlening noodzakelijk is omdat een minderjarige in gevaar is of opgroeit in moeilijke omstandigheden
  - Wanneer een van de partijen niet wil meewerken aan de noodzakelijke begeleiding
  - Aanstelling consulent SDJ die dossier coördineert
- Jeugdrechter beslist waar, wanneer en onder welke omstandigheden er contacten zijn tussen ouder en kind.

Gedeeld ouderschap: wie beslist wat?

- Ouderlijk gezag blijft in principe bij de ouder(s)
  - Gezag over de persoon van het kind
  - Gezag over de goederen van het kind
  - Gezag over de staat van het kind
  - Onderhoudsplicht & BA
  - Bij PB en PZ kunnen delen van het ouderlijk gezag gedelegeerd worden aan de pleegzorgers via een ‘afsprakennota’.
    - Fundamentele beslissingen (geloof, huwelijk, gender...) kunnen nooit gedelegeerd worden.
- Pleegzorgers nemen minstens dagdagelijkse beslissingen (alsook belangrijke beslissingen in dringende situaties)
  - Hygiëne, kleding, voeding, uur om te gaan slapen, spelen...
  - Ook: schoolkeuze, doktersbezoek, (binnenlandse) vakanties, hobby's..

Hoe ver reiken
dagdagelijkse
beslissingen?
Evenwichts-
oefening!

Gedeeld ouderschap: wat als ouders uit beeld zijn

In praktijk komt het voor dat:

- Ouders niet in beeld zijn
  - Overleden
  - Niet traceerbaar
- Ouders niet betrokken zijn
  - zitten stil
  - oefenen ouderlijk gezag uit tegen het belang van het kind in

→ Pleegzorgbegeleider bemiddelt

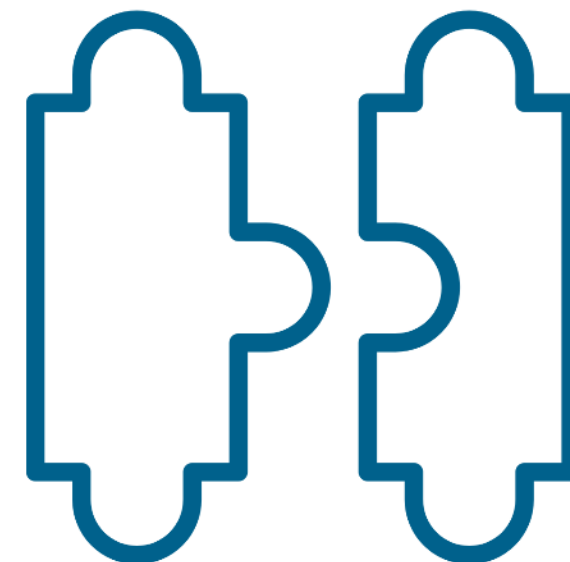
→ Pleegzorger richt zich tot de Familierechtbank

Familierechter oordeelt in belang van het kind

Aantal begeleidingen (d.d. 29.11.2023)

- Oost-Vlaanderen
  - 2032 pleegkinderen
  - 203 pleeggasten

- Zuid Oost-Vlaanderen
  - 697 pleegkinderen
    - Vanuit Aalst: 410
    - Vanuit Oudenaarde: 287
  - 103 pleeggasten

Contact

- Onthaal/voortraject: voor alle informatieve vragen/aanmeldingen/...
0471/91.91.02
- Ann-Sophie Sleenwaert
Voor alle vragen op casusniveau Aalst - doelgroep Volwassenen
Ann-sophie.sleenwaert@pleegzorgoostvlaanderen.be
0499/90.86.07
- Vincent Vandewalle
Voor alle vragen op casusniveau Aalst - doelgroep kinderen/jongeren
vincent.vandewalle@pleegzorgoostvlaanderen.be
0499/75.39.68